

УДК 81'373.43:81'42:004.738.5(045)
DOI <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.3.1/19>

Побережний Д. О.

<https://orcid.org/0000-0002-4789-9848>

Бердянський державний педагогічний університет

ТИПОЛОГІЯ ТА ДИНАМІКА НЕОЛОГІЗАЦІЇ: КОМПАРАТИВНИЙ АСПЕКТ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ МОВ)

У статті досліджено процеси активного поповнення словникового складу англійської та німецької мов в порівняльному аспекті. Актуальність роботи зумовлена стрімкою цифро-візацією суспільства та появою нових концептів, пов'язаних із розвитком штучного інтелекту, трансформаціями на ринку праці та змінами в соціокультурній сфері протягом 2023–2026 років. Мета дослідження полягає у розробці комплексної типології сучасних неологізмів та проведенні порівняльного аналізу механізмів їхнього формування в англійській та німецькій мовах, виявлення спільних тенденцій та національно-специфічних особливостей лексичної деривації в умовах цифрової трансформації.

Для досягнення мети було використано комплексний підхід, що поєднує реферативний аналіз наукових джерел та інноваційний метод ШІ-аналізу (із залученням нейронних мереж) для автоматизованої вибірки 50 найбільш репрезентативних неолексем з актуальних медіа-ресурсів та соціальних платформ. Також застосовано етимологічний аналіз для визначення генезису слів, порівняльно-зіставний метод для виявлення міжмовних розбіжностей та статистичний метод (кількісний підрахунок) для верифікації продуктивності окремих словотвірних моделей.

Встановлено, що в обох мовах домінують різні стратегії неологізації. Для німецької мови ключовим механізмом залишається складання основ (Komposition), частка якого становить 55–60%, що підтверджує її синтетичну природу. В англійській мові спостерігається вища продуктивність семантичної деривації (25–30%) та блендингу (до 15%). Виявлено значний розрив у сфері запозичень: німецька мова виступає активним «рецептором» англіцизмів (25%), тоді як англійська демонструє тенденцію до внутрішньомовної метафоризації (запозичення складають лише 5%). ШІ-аналіз дозволив виокремити тематичні пласти «AI-лексики» та «соціальної рефлексії» (напр., Prompt Engineering, Quiet Quitting), які в англійській мові частіше реалізуються через зміну значення слова, а в німецькій – через створення нових багатоконпонентних композитів.

Дослідження підтвердило статус англійської мови як глобального джерела лексичних інновацій. З'ясовано, що інтернет-дискурс стимулює перехід від спонтанної появи слів до свідомого термінотворення. Незважаючи на спільні вектори глобалізації, німецька мова зберігає структурну ідентичність через складні слова, тоді як англійська еволюціонує в бік функціональної конверсії та креативної контамінації (блендингу). Отримані результати мають практичне значення для теорії перекладу та методики викладання іноземних мов у вищій школі.

Ключові слова: лінгвопростір, словоскладання, семантична деривація, англіцизми, блендинг, цифрова трансформація, лексична інновація, компаративістика.

Постановка проблеми. Сучасна мова постає як динамічна саморегульована система, що безперервно трансформується задля вербалізації нових концептів та ідей. Неологізми виникають як закономірна детермінанта суспільно-політичного, технологічного та наукового прогресу, а їх стрімка поява в англійській та німецькій мовах зумовлю-

ють необхідність в їх зіставному і комплексному дослідженні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному мовознавстві значна кількість наукових розвідок спрямована на вивчення процесів неологізації як відповіді на динамічні соціокультурні зміни. Учені ґрунтовно досліджують теоре-

тичні засади етимології та класифікації неологізмів, розкриваючи їхній вплив на розвиток мовної системи [6; 8; 18]; вивчають специфіку формування та функціонування інноваційних одиниць у різних типах дискурсів: від мас-медійного та бізнесового до художнього й науково-технічного [5; 7; 10; 12; 17; 18]. Особлива увага приділяється відображенню глобальних криз у мовній картині світу та лінгводидактиці [4; 14; 15], а також трансформаціям у морфологічній та лексикографічній репрезентації неологізмів у сучасних словниках [9; 13; 19]. Окремий вектор досліджень спрямований на розробку стратегій перекладу комп'ютерної та спеціальної лексики в умовах цифрової трансформації [1; 3; 11; 20]. Проте, попри наявність праць, присвячених окремим аспектам інтернет-комунікації [11; 16], на сучасному етапі все ще потребує цілісного висвітлення питання типології та кількісної динаміки неологізмів у лінгвопросторі інтернет-дискурсу в зівставному аспекті.

Постановка завдання. Метою пропонованої розвідки є розробка актуальної типології неологізмів на засадах сучасних лінгвістичних парадигм, а також проведення компаративного аналізу механізмів їхнього словотворення в англійській та німецькій мовах. У межах дослідження особлива увага приділяється ролі неологічних одиниць у процесах збагачення лексичного складу, а також їхньому функціонуванню як маркерів соціолінгвістичних зрушень.

Наукова новизна цієї статті полягає в комплексному порівнянні словотвірних процесів, притаманних неологізмам англійської та німецької мов в порівняльному аспекті.

Формування емпіричної бази дослідження ґрунтується на поєднанні реферативного аналізу профільних наукових джерел та інструментарію штучного інтелекту для автоматизованої вибірки й систематизації актуального мовного матеріалу:

1) реферативний метод, що передбачає аналіз актуальних реферативних фахових джерел в компаративному аспекті;

2) метод ШІ-аналізу, в основі якого лежить залучення нейронних мереж для добору та аналізу актуальної для дослідження вибірки матеріалу.

Етимологічний аналіз застосовано для встановлення генезису неологізмів, зокрема для розмежування питомих новотворів та запозичень (англіцизмів у німецькій мові). Метод кількісного підрахунку (статистичний метод) – використано для верифікації отриманих даних та побудови порівняльних таблиць, що відображають відсоткову частку різних способів словотворення в загальному масиві вибірки.

Виклад основного матеріалу. Компаративний аналіз механізмів неологізації

В основі аналізу встановлено наступні домінуючі стратегії поповнення словникового складу в сучасних англійській та німецькій мовах:

1. Морфологічна деривація (Word Formation):

– **Афіксація:** префіксально-суфіксальний розвиток існуючих основ (напр., англ. *rebuild, leadership*; нім. *Digitalisierung, vernetzen*).

– **Словоскладання (Compounding):** інтеграція двох незалежних основ для створення нового концепту (*brain drain, starfish*).

2. Транспресія значень (Semantic Shifts):

– **Конверсія:** функціональний перехід слова з однієї граматичної категорії до іншої без зміни морфемного складу (*Google – to google*).

– **Метафорична експансія:** набуття лексемами переносних значень, зумовлених технологічним контекстом (напр., *virus* у біологічному та комп'ютерному дискурсах).

3. Контамінація та абрєвіація (Blending & Shortening):

– **Блендинг:** телескопічне злиття основ (*brunch, spork*), що демонструє високу продуктивність у германських мовах, проте виявляє специфічну динаміку в інших лінгвокультурах.

– **Абрєвіація:** оптимізація мовних зусиль через створення акронімів та скорочень (*NASA, BBC*).

4. Власне креація (Coinage):

Виникнення абсолютно нових лексем, часто у формі прагматонімів (брендів) або ономотопей, що не мають генетичного зв'язку з існуючими морфемами.

Класифікація за структурою

За структурними параметрами неологізми диференціюються на **прості** (елементарні лексеми), **складні** (композиції) та **термінологічні одиниці** (вузькоспеціалізовані деривати).

Серед дослідників, які вивчали динаміку змін в категорії неологізмів протягом останніх років, примітними видаються дослідження Мельник О. та Кисельової І. [12]. За їх спостереженнями, найчастіше неологізми утворювалися шляхом поєднання (наприклад, *бранч* від *сніданку* + *обіду*) та складення (наприклад, *binge-watch, краудфандинг*) [12, с. 189]. Ці процеси узгоджуються з загальновідомим фактом, що складні слова є одним із найпродуктивніших механізмів у сучасній англійській мові, пропонуючи гнучкість для опису складних явищ, і узгоджуються з висновками, отриманими методом ШІ-аналізу.

Серед відмінностей, які акцентовано в дослідженні, слід зазначити домінування акронімів як словотвірного процесу, що посідає друге місце серед найбільш продуктивних [12]. Не менш цікавим спостереженням є й те, що саме комп'ютерні тексти мають особливу структуру; вони багаті на неологізми, зокрема акроніми й аббревіатури, що є результатом стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій як в перші десятиліття ХХІ століття, так і протягом останніх років [20]. Згадуючи мову бізнесу, ділову англійську, встановлено, що найпродуктивнішими механізмами словотворення ділових неологізмів є словоскладання (40% неологізмів корпусу), злиття (26%) та аббревіатура (21%), менш популярними механізмами словотворення ділових неологізмів є афіксація (11% вибірки) та аналогія (2% вибірки) [14].

Цікавим фактом, що помічають дослідники лексичних новоутворень англійської мови, є й те, що неологізми збагачують словниковий запас мови і тим самим підтверджують динаміку її розвитку [1; 2]. Неологізми не захарашують мову; вони лише збагачують і сприяють поглибленому вивченню цих лексичних одиниць та причин їх виникнення, проте, не всі неологізми фіксуються у словниках, оскільки потрібно кілька років, щоб відстежити активне та фактичне використання слів і фраз [11, с. 82]. Серед дослідників стилістичних неологізмів літератури чік-літ домінує думка, що способи утворення стилістичних неологізмів включають афіксацію, словоскладання, усичення та конверсію, причому суфіксація домінує в цьому списку, відбувається з порушенням морфологічних конвенцій, а унікальним процесом, який використовується при створенні стилістичних неологізмів, є спосіб словотвору, зворотній словоскладанню, коли наявне складне слово розкладається на окремі сегменти, які функціонують самостійно [5, с. 78].

Беручи до уваги поширеність частин мови серед неологізмів англійської мови, науковці зазначають, що 71,1% неологізмів є іменниками, що може свідчити про іменникову природу англійської мови [19]. Такі частини мови, як іменники, прикметники, прислівники та дієслова, складають майже 96% неологізмів.

В німецькій мові серед наукових праць, що вивчають діахронічні зміни в складі неологізмів, насамперед відносимо лексикографічні дослідження. Наукова розвідка Віталія Максимчука охоплює онлайн-словники та бази даних неологізмів (а також інколи лексикографічні праці, що містять неологізми), оновлені протягом

2014–2024 років та доступні станом на січень 2025 року. Виявлено, що інтернет-неографія активно розвивається в романо-германських дослідженнях протягом останнього десятиліття, що зумовлено цифровізацією сучасної науки [2]. Наукові пошуки сучасних дослідників зосереджені на трансформаційних процесах у мовній системі, що відбуваються під впливом глобалізації та технологічного поступу. Зокрема, у розвідках останніх років аналізуються англіцизми та синонімічні новотвори в німецькій мові, де особлива увага приділяється питанню свідомого словотворення як засобу збереження мовної ідентичності [13]. Дослідження прикладного характеру розкривають перспективи використання інтернет-технологій у германістиці, акцентуючи на мовній рефлексії в межах нових дискурсивних парадигм, таких як енергозабезпечення чи пандемійні комунікації [6; 16]. Вагомий сегмент праць присвячено електронній лексикографії, де розглядаються методологічні засади створення онлайн-словників, інтеграція користувачького контенту та автоматизація виявлення неологізмів у цифрових корпусах.

Результати аналізу сучасного німецькомовного дискурсу свідчать про високу адаптивність мовної системи до глобальних викликів, зокрема через активне продукування неолексем у сферах освіти, маркетингу та публічної комунікації [4; 9]. Дослідниками встановлено, що основними механізмами оновлення лексичного складу є морфологічні інновації та семантична деривація, які дозволяють фіксувати нові соціальні реалії, як-от пандемійні обмеження чи трансформації в енергетичному секторі [1; 6]. Важливим висновком став доказ того, що креативні форми вираження в публічному просторі та цифровій комунікації (зокрема в чатах та інтернет-технологіях) не лише збагачують мову, а змінюють традиційні норми правопису та морфологічної структури, адаптуючи їх до вимог швидкоплинного дигітального середовища [7; 15].

У межах лінгводидактичних та лексикографічних розвідок було виявлено, що ефективно засвоєння неологізмів студентами, які вивчають німецьку як іноземну (DaF), безпосередньо залежить від способу їх фіксації у словниках та використання контекстуальних маркерів лінгвістичного ландшафту [8; 10]. Провідні відкриття у неографії останнього десятиліття, зокрема в спортивній та технічній галузях, вказують на зростання ролі англіцизмів, які часто вступають у синонімічні відношення з питомими новотворами, створюючи складні термінологічні парадигми [2;

13]. Підсумкові дані підтверджують, що вивчення інтертекстуальних зв'язків у сучасних текстах дозволяє розрізнити функціональне призначення неологізму як «замінника» чи «доповнення», що є критично важливим для збереження адекватності фахового перекладу та наукової комунікації [16].

Методом ШІ-аналізу виконано добір 50 найпродуктивніших англійських та німецькомовних неологізмів 2023–2025 років, а саме: 1) Generative AI, Prompt Engineering, Hallucination (AI), Deepfake-proofing, Large Language Model (LLM), Human-in-the-loop, Multimodal AI, Sentience-baiting, Agentic AI, Dead Internet Theory, Quiet Quitting, Quiet Hiring, Lazy Girl Job, Coffee Badging, Rage Applying, Side Hustle Stack, Poly-employment, Bed Rotting, Career Cushioning, Digital Nomad Visa, Rizz, Delulu, Situationship, Slow-living, Main Character Energy, Era (flop era), Glow-up, Beige Flag, Soft Launch, Parasocial relationship, Green-hushing, Eco-anxiety, Circular fashion, Climate-positive, Regenerative Agriculture, Finfluencer, Healthspan, Loneliness Epidemic, Micro-stress, Doomscrolling, Touch grass, Shrinkflation, Skimpflation, Brain Rot, Gatekeeping, Niche-tok, Cozy-core, De-influencing, Poly-crisis, Enshittification.

Виконана робота із залученням метода ШІ-аналізу демонструє домінування **семантичної деривації** (напр., Hallucination, Era) та **складання основ** (напр., Green-hushing, Doomscrolling) як найбільш продуктивних словотвірних процесів. Наведемо кількісні характеристики зазначених змін протягом 2023–2025 р.

Для німецької мови картина неологізації у 2023–2025 роках має схожі і відмінні риси. Зважаючи на велику кількість запозичень з англійської (англіцизмів) та традиційною німецькою здатністю до створення нескінченно довгих композитів, велика кількість нових слів виникає через складання основ, проте частка прямих запозичень значно вища, ніж в англійській мові.

Серед найпоширеніших неологізмів німецької мови останніх 3 років можливо навести

Zeitenwende, Klimakleber, Heizungsgesetz, Strompreisbremse, Krisenmodus, Doppelwumms, Fachkräftemangel, Generation Z (Gen Z), Homeoffice-Pflicht, KI-gestützt, Chatbot-Dienst, Energiewende, Balkonkraftwerk, Wärmepumpe, Deutschlandticket, Fachkräfteeinwanderungsgesetz, Flugscham, Verbrenner-Aus, 49-Euro-Ticket, Ampel-Koalition, Übergewinnsteuer, Bürgergeld, Übergangsfrist, Lieferkettengesetz, Greenwashing, Work-Life-Blending, Quiet Quitting (німецький контекст), Digitalzwang, KI-Verordnung, Lastenrad, Klimaneutralität, Kreislaufwirtschaft, ChatGPT-Hype, Quantensprung (політ.), Entlastungspaket, Resilienzstrategie, Lieferengpass, Inflationsausgleich, Teuerungsrate, Sharing-Economy, Gig-Worker, Ghosting (запозичення), Flexarier, Insektenprotein, Künstliche Intelligenz (KI), Datenethik, Cybersecurity-Abwehr, Desinformation, Social-Media-Bubble, Wasserstoffwirtschaft.

Найпродуктивніші процеси словотворення

1. **Складання основ (Komposition):** Це фундамент німецької мови. Нові явища в політиці чи технологіях миттєво стають складними іменниками. Особливо продуктивними є компоненти **Klima-, Krisen-, Digital-**.

2. **Гібридні запозичення:** Унікальний процес, де англійський корінь поєднується з німецькою граматикую чи словом (*faken, googeln, KI-gestützt*).

3. **Семантичне переосмислення:** Старі слова отримують вузьке політичне або соціальне значення (напр., **Zeitenwende** – слово 2022 року, що набуло нового змісту у 2023–2025 роках).

Отже, наведений аналіз демонструє значно вищий показник **словоскладання (Komposition)**. Це пояснюється її синтетичним характером: німецька прагне «запакувати» складне поняття в одну лексему (напр., *Wasserstoffwirtschaft* – воднева економіка). В англійській мові ці ж концепти часто існують як словосполучення (*hydrogen economy*), які іноді класифікують як аналітичні композити, але їхня частка все одно залишається нижчою.

Таблиця 1

Кількісний розподіл способів неологізації (2023–2025) в англійській мові

Спосіб словотворення	Відсоток від загальної кількості неологізмів	Приклади
Складання основ (Compounding)	~40–45%	<i>Doomscrolling, Green-hushing, Side-hustle</i>
Семантична деривація (Semantic Shift)	~25–30%	<i>Hallucination (AI), Era, Ghosting, Rizz</i>
Афіксація (Affixation)	~15%	<i>De-influencing, Enshittification, Finfluencer</i>
Інші (Blending, Clipping, Acronyms)	~10–15%	<i>Delulu (clipping), Brunch (blending)</i>

Кількісне співвідношення способів словотворення в неологізмах 23–25 рр.

Спосіб словотворення	Відсоток	Приклади
Складання основ (Komposition)	~55%	<i>Heizungsgesetz, Strompreisbremse, Klimakleber</i>
Запозичення (Entlehnung / Anglizismen)	~25%	<i>Homeoffice, Cloud-native, Side-Hustle</i>
Семантична деривація (Bedeutungswandel)	~10%	<i>Ampel (nolim.), Zeitenwende, Blase</i>
Скорочення та блендинг (Kurzwörter/Blending)	~10%	<i>GroKo, Teuro, Wisskomm</i>

Суттєвий розрив у графі «Запозичення» підтверджує збереження за англійською мовою статусу глобального джерела неологізмів. Німецька мова активно інтегрує англіцизми в незмінному вигляді (*Homeoffice, Greenwashing*). В англійській мові запозичення у 2023–2025 роках відбуваються переважно з вузьких культурних сфер (напр., кулінарія чи специфічні соціальні явища), що робить цей процес менш продуктивним у загальному масиві.

Вищий відсоток **семантичної деривації** в англійській мові свідчить про її схильність до метафоризації та конверсії. Англійська легше змінює функцію слова без зміни його форми (напр., слово *Hallucination* просто отримало нову дефініцію в ІТ). Німецька мова в таких випадках частіше створює нове складне слово (*KI-Halluzination*), що знову ж таки збільшує частку композитів.

Англійська мова набагато активніше використовує **блендинг (Blending)**. Такі новостворені лексичні одиниці, як *Finfluencer* чи *Enshittification*, все частіше стають відомими в медіа та інших сферах громадянського життя і функціонування мови. У німецькій мові цей процес менш природний і частіше зустрічається у політичному сленгу (*GroKo*) або як запозичення вже готових англійських блендів.

Висновки. Проведене компаративне дослідження динаміки неологізації в англійській та німецькій мовах протягом 2023–2025 років

дозволяє констатувати, що інтернет-дискурс виступає потужним каталізатором лексичного оновлення, де провідну роль відіграють технологічні та соціокультурні трансформації. Встановлено, що ключовою відмінністю між досліджуваними мовами є домінування різних словотвірних стратегій: якщо в німецькій мові абсолютним детермінантом розвитку лексики залишається складання основ (Komposition – до 60%), що зумовлено її синтетичним характером, то англійська мова виявляє більшу гнучкість через семантичну деривацію (до 30%) та активне використання блендингу. Зіставний аналіз підтвердив статус англійської мови як глобального «донора» неологізмів, що відображається у високому показнику прямих запозичень у німецькій мові (25%), тоді як англійська мова демонструє закритість до рецепції чужомовних одиниць, орієнтуючись на внутрішньомовну метафоризацію. Використання методів штучного інтелекту для формування емпіричної бази дозволило ідентифікувати нові пласти лексики, пов'язані з генеративними моделями та зміною парадигм на ринку праці (напр., *Prompt Engineering, Quiet Quitting*), що підкреслює перехід від спонтанної неологізації до свідомого термінотворення. Отримані результати доводять, що попри спільну тенденцію до посилення процесів абрєвіації, німецька мова зберігає ідентичність шляхом створення

Кількісне співвідношення способів словотворення в неологізмах 23–25 рр. в порівняльному аспекті

Спосіб словотворення	Англійська мова (%)	Німецька мова (%)	Характерні особливості
Складання основ (Compounding / Komposition)	40–45%	55–60%	У німецькій мові цей процес є домінантним через морфологічну здатність до створення багатокомпонентних слів.
Запозичення (Borrowing / Entlehnung)	~5%	~25%	Англійська мова є «донором», німецька – активним «рецептором» англіцизмів.
Семантична деривація (Semantic Shift)	25–30%	~10%	Англійська мова частіше використовує старі лексеми в нових значеннях (метафоризація).
Афіксація (Affixation)	15%	10%	Схожі показники; часто використовуються міжнародні префікси та суфікси (<i>-ierung, -ize</i>).
Інші (Blending, Clipping, Acronyms)	10–15%	< 5%	Контамінація (блендинг) набагато продуктивніша в англійській мові (<i>brunch, spork</i>).

багатокомпонентних композитів, тоді як англійська еволюціонує в бік функціональної конверсії та креативної контамінації, що необхідно враховувати для забезпечення адекватності фахового перекладу та ефективної міжкультурної комунікації в цифровому просторі.

Список літератури:

1. Кирпиченко О. Е. Морфологічні інновації німецької мови (на матеріалі художніх текстів). *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки*. 2020. № 2 (20). С. 182–188. DOI: <https://doi.org/10.32342/2523-4463-2020-2-20-19>
2. Максимчук В. Футбольні інновації в романо-германській неографії 2014–2024 років. *Orbis Linguarum*. 2024. Vol. 23, Issue 2. DOI: <https://doi.org/10.37708/ezs.swu.bg.v23i2.8>
3. Algeo J. Fifty years among the new words: A dictionary of neologisms, 1941–1991. Cambridge: Cambridge University Press, 1991. 267 p.
4. Ankowska N. Bildung während der Pandemiezeit und ihre Widerspiegelung in Neologismen der Coronakrise. *Linguistische Treffen in Wrocław*. 2023. Vol. 24 (II). P. 201–216. DOI: <https://doi.org/10.23817/lingtreff.24-13>
5. Bielova M. Stylistic Neologisms in English-Language Chick Lit: Morphosemantic Aspect. *Alfred Nobel University Journal of Philology*. 2025. Vol. 1, Issue 29. P. 78–102. DOI: <https://doi.org/10.32342/3041-217X-2025-1-29-5>
6. Collaoni F. Internettechnologie und Energieversorgung im neuen Jahrzehnt: Sprachreflexionen und Forschungsperspektiven der Angewandten Germanistik. *Linguistische Treffen in Wrocław*. 2025. Vol. 27. DOI: <https://doi.org/10.23817/lingtreff.27-2>
7. Dargiewicz A. Zu kreativen Ausdrucksformen im deutschsprachigen öffentlichen Raum. *Colloquia Germanica Stetinensia*. 2024. Vol. 33. P. 75–94. DOI: <https://doi.org/10.18276/cgs.2024.33-05>
8. González Ribao V. Die lexikografische Behandlung von Neologismen aus der Perspektive hispanophoner DaF-Lernender. *Lexikos*. 2019. Vol. 29 (1). DOI: <https://doi.org/10.5788/29-1-1510>
9. Horbach O., Hryniuk O. Semantic aspect of compound neologisms in the modern German language (based on marketing lexis materials). *Advanced Education*. 2018. Vol. 5. P. 231–239. DOI: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.111193>
10. Kuße H. The linguistic landscape of the coronavirus crisis in foreign language didactics by using the example of German. *SHS Web of Conferences*. 2021. Vol. 99. P. 01001. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20219901001>
11. Medvid O., Malovana N., Vashyst K. Ways of generating neologisms in modern English. *Філологічні трактати*. 2022. Vol. 14 (2). С. 73–84. DOI: [https://doi.org/10.21272/Ftrk.2022.14\(2\)-7](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2022.14(2)-7)
12. Melnyk O., Kyselova I. Lexical Neologisms in English: Formation, Trends, and Cultural Impact. *Studia Philologica*. 2025. Vol. 24. P. 183–193. DOI: <https://doi.org/10.28925/2311-2425.2025.2413>
13. Nikitina O. Anglizismen und synonyme Wortneubildungen im modernen Deutsch: sinnvolle Ergänzung oder Ersatz? *Linguistica Pragensia*. 2015. Vol. 25, No. 2. P. 116–131.
14. Sandyha L., Kyshenia Y. Business neologisms in modern English. *Linguistic and Conceptual Worldviews*. 2025. Vol. 1 (77). P. 86–98. DOI: <https://doi.org/10.17721/2520-6397.2025.1.05>
15. Siebenhaar B. Sprachgeographische Aspekte der Morphologie und Verschriftung in schweizerdeutschen Chats. *Linguistik Online*. 2003. Vol. 15 (3). DOI: <https://doi.org/10.13092/lo.15.818>
16. Szablewska M. Corona-Pandemie im Text und Diskurs. Fragestellungen, Zugänge und Perspektiven. *Linguistische Treffen in Wrocław*. 2024. Vol. 25. P. 425–433. DOI: <https://doi.org/10.23817/lingtreff.25-27>
17. Urmonova M. Addressing challenges and solutions for neologisms. *International Journal of European Research Output*. 2024. Vol. 3, No. 5. P. 247–252.
18. Urmonova M. Neologisms: exploring their etymology and benefits. *Conference on Scientific and Academic Innovations*. Andijan, 2024. P. 153–155.
19. Wang A. M., Chen X. On the inclusion of neologisms in Oxford advanced learner's dictionary (10th edition). *Lexikos*. 2024. Vol. 34. P. 41–50. DOI: <https://doi.org/10.5788/34-1-1871>
20. Yenko S. V. Translation strategies in the process of conveying neologisms, abbreviations and acronyms in English language computer texts. *Вісник КНЛУ. Серія: Філологія*. 2023. Т. 26, № 2. С. 44–50. DOI: <https://doi.org/10.32243/2522-4514.2023.26.2.06>
21. Zulfiya Rashidovna S. Importance of neologisms in modern English (based on mass media and internet communication). *Science, Education, Innovation: Modern Tasks and Prospects*. 2025. Vol. 2 (2). P. 114–117.

Poberezhnyi D. O. TYPOLOGY AND DYNAMICS OF NEOLOGIZATION: A COMPARATIVE ASPECT (BASED ON ENGLISH AND GERMAN)

The article examines the processes of active vocabulary replenishment in the English and German languages from a comparative perspective. The relevance of the study is driven by the rapid digitalization

of society and the emergence of new concepts related to the development of artificial intelligence, labor market transformations, and socio-cultural shifts occurring between 2023 and 2026.

The research aims to develop a comprehensive typology of modern neologisms and conduct a comparative analysis of their formation mechanisms in English and German, so as to identify common trends and national-specific features of lexical derivation amid digital transformation.

To achieve this objective, a multifaceted approach was employed, combining a desk research analysis of scientific sources with an innovative AI-analysis method. Neural networks were utilized for the automated selection of 50 highly representative neolexemes from current media resources and social platforms. Additionally, etymological analysis was used to determine the genesis of terms, the comparative-contrastive method to identify cross-linguistic discrepancies, and the statistical method (quantitative analysis) to verify the productivity of specific word-formation models.

The study reveals that different neologization strategies dominate in each language. In German, the primary mechanism remains stem compounding (Komposition), accounting for 55–60% of cases, which confirms its synthetic nature. In English, there is a higher productivity of semantic derivation (25–30%) and blending (up to 15%). A significant gap was identified in the area of borrowing: German acts as an active «receptor» of Anglicisms (25%), while English tends toward intra-linguistic metaphORIZATION (with borrowings making up only 5%). AI-analysis facilitated the categorization of thematic layers such as «AI-vocabulary» and «social reflection» (e.g., Prompt Engineering, Quiet Quitting). These concepts are more frequently implemented in English through shifts in meaning, whereas in German, they are realized through the creation of new multi-component compounds.

The research confirms the status of the English language as a global source of lexical innovations. It was found that Internet discourse stimulates a transition from spontaneous word emergence to conscious terminology creation. Despite shared globalization vectors, German maintains its structural identity through complex compounding, while English evolves toward functional conversion and creative contamination (blending). The findings have practical implications for translation theory and foreign language teaching methodologies in higher education.

Keywords: *linguistic space, compounding, semantic shift, anglicisms, blending, digital transformation, lexical innovation, comparative linguistics.*

Дата першого надходження статті до видання: 23.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 11.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 30.05.2026